

Balio Sruogos laiškas Vandai Daugirdaitei, 1919 m. rudenį, Kaunas

Vieną žodį - tavo sapnui palydėti...

Vieną žodį - tavo sapnui palydėti...

Vieną žodį - kad užmigęs nedejuotum...

Vieną godą - godonėlę, kad sapnuodama žydėtum.

Kad išgirstum, kad ateitum-atlankytum nors per sapną!

Kad užmirštum, kaip nuvydami dejuoja, kaip dejuodami nuvysta.

Kad brolužį - vėlužėlį - klajūnėlį [-] nors per sapną atsimintum.

Vieną žodį vėlužėlį - tylią naktį siūbuonėlę - vieną žodį -

Aš esu...

- - - - -

Kam tu sakai: „Jei būsi liūdnas - aš blogai pagalvosiu!“

Gal - gal - nežinau[,] ką tu pagalvosi! Bet ką aš padarysiu, kad aš nėsu kitoks[,] negu esu. Ką aš padarysiu - jei tik pagalvoju - o paskutinėmis dienomis aš galvoju baisiai daug - ir taip begaliniai liūdna pasidaro!

Jei Tu turi draugų ar draugių[,] su kuriomis tu gali būti atvira ar nuoširdi, kuriems gali akysna pažiūrėti[,] - tai aš pasauly nieko nieko neturiu. Jei Tu neturi brolių nei seserų, o aš turiu, tai tu nežinai[,] kas tai, kai esi nuo brolių paslaptis, kai jauti, kad apie savo skaudžiausias opas nieko nieko pasakyti negaliu.

Kad aš esu vienas pasauly kaip beržas lauke.

Jeigu seniau pas mane ir abejonės būti negalėjo, kad Tu būsi su manimi, kad aš tikėjau ir pasitikėjau - tai dabar aš nežinau - aš nežinau[,] ar manęs neapleisi.

Gal - o gal ir gal? - -

Man kažkaip begaliniai skaudu, kad[,] rodos, kad aš buvau del tavęs nelaisvės šaltinis, kad aš buvau tieji pilki dūmai[,] kurie mėlynų viršūnių šviesybę aptemdo, kad aš buvau nelemta kryžkelė Tavo kelionėj ir kad aš esu begaliniai kaltas, kad taip tu jauti - - Aš nežinau, gal taip tu ir nejauti - bet kaip aš intikėsiu, kaip sužinosiu!

Ir kaipgi aš galiu liūdnas nebūti!

Juk tu esi viena vienintelė, kad aš galiu gailiai į akis pažiūrėti, kad aš galiu po Tavo kojų liuosai paverkti.

Tu man esi toji laisvė, kurioj gyvenant aš galėčiau dar savo gyvenimą pateisint, dar aš galėčiau pasikelti - -

Ir kas, jei aš varžau Tavo laisvę?

Tai kaipgi aš liūdnas nebūsiu!

Ir dabar aš neturiu tiek spėkų, kad pasikelti, kad dvasios elgeta nebūti, kad galėčiau stiprybe Tave

pavaduoti – aš žinau[,] kokia elgetos lemtis būti tegali – – Išmaldos aš nepriimsiu, tačiau kaip aš vienas pasikelsiu!

Ir jei ir Tu apie mane bloga manai, tai kaipgi aš liūdnas nebūsiu!

Neklausyk Tu manęs – taip, atleisk, užmiršk.

Gal aš ir neverksiu šią naktį.

Ir kai pajauti, kad esi vienas pasauly – juk tuomet taip skaudžiai esi niekam, niekam nereikalingas!

Aš iš blogos valios nėsu niekam kelio pastojęs – –

Ak, kad galėčiau apsikniaubęs prie tavo kojų taip tyliai vaikiškai išsiverkti!

Keturios sienos niaurios niūkso aplinkui ir vėjas švilpia palangėj!

Numylėta! Kad nors vienu geru žodžiu mane paminėtum šią naktį!

Ir kodėl taip baisu? [1]

KOMENTARAI

- [1] „Šie žodžiai greičiausiai Balio rašyti 1919 rudenį. Jo jausmai kaip uraganas mane pritrenkė... Abu paskendom kažkokiam chaose – jis ir su manim, ir „Vilkolaky“, ir su bohema per naktis užė – nežinau, kad kada buvo visai išsiblaivęs. Poezija, meilė, svaiginimasis – aš negalėjau būti be jo, aš juo gyvenau... Bet kartais užeidavo siaubas: juk aš jį taip mažai pažįstu, jaučiau, kad žmonės mus stebi, jį laiko vėjavaikiu... O vis dėlto – aš juo visad, visad pasitikėjau...“ (Vandos Sruogienės pastaba, in: *BLKMČ BS*, l. 20).